

ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่
ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ

ฐิติชญาณ์ นาวา

บัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

๖๐๐๒๕๒๕๐๔

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

247665

ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่
ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ

ฐิติชญาณ์ นาวา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
บัญชีมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มีนาคม 2555

ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่
ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ

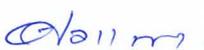
ฐิติชญาณ์ นาวา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
นายอรรถพงศ์ พิระเชื้อ

.....กรรมการ
อาจารย์ ดร.นฤนาถ ศรีภักขวานิช

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลาะห์วิสุทธิ

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร.นฤนาถ ศรีภักขวานิช

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลาะห์วิสุทธิ

29 มีนาคม 2555

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชี ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ สำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากอาจารย์ ดร.นฤนาถ ศรภักย์วานิช ประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ รองศาสตราจารย์สุวรรณา เลหาหะวิสุทธิ และนายอรรถพงษ์ พิระเชื้อ กรรมการ ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ และช่วยตรวจทานปรับปรุงแก้ไขการค้นคว้าแบบอิสระ ให้ถูกต้อง จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่ได้ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้ตลอดมา

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และทุกๆท่านที่ช่วยในการกระจายแบบสอบถามไปยังกลุ่มประชากรในการศึกษา รวมถึงท่านอื่นๆ ซึ่งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดมา หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น และผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษา ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ไปประกอบการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งต่อไป

ฐิติชญาณ์ นาวา

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีใน
จังหวัดเชียงใหม่ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่
ให้บริการด้านการตรวจสอบ

ผู้เขียน   นางสาวจิตติชญาณ์ นาวา

ปริญญา   บัญชีมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.นฤนาถ   ศราภักขวานิช   อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์สุวรรณา   เกาหะวิสุทธิ   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

247665

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ต่อการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 31 แห่ง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วัดระดับความรู้ความเข้าใจตามเกณฑ์การให้คะแนนและเกณฑ์การแปลผล นอกจากนี้ การศึกษายังรวบรวมข้อมูลจากหนังสือวารสาร สิ่งพิมพ์ เอกสาร รายงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลการศึกษาที่ได้เป็นดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเจ้าของสำนักงานสอบบัญชี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโทและมีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ประกอบกิจการสำนักงานสอบบัญชีในรูปแบบห้างหุ้นส่วนสามัญ/คณะบุคคล เป็นระยะเวลามากกว่า 15 ปี และให้บริการในด้านการตรวจสอบงบการเงิน โดยสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่มีลูกค้าจำนวนมากกว่า 100 ราย มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวน 1 คน และมีผู้ช่วยผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจำนวนมากกว่า 6 คน นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบว่ามาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2557 และทราบเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 จากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

247665

ผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีส่วนใหญ่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ดีพอใน 5 องค์ประกอบของระบบการควบคุมคุณภาพตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 โดยส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุดในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการติดตามผลและข้อกำหนด ด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยในองค์ประกอบที่ เกี่ยวกับการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ และ มี ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางในองค์ประกอบที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้นำต่อ คุณภาพภายในสำนักงานและการปฏิบัติงาน

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรจัดการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน การควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 แก่ผู้ประกอบการสำนักงานสอบบัญชีเป็นการเร่งด่วน โดยให้เน้น เกี่ยวกับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับการติดตามผลและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง มี ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อให้สำนักงาน สอบบัญชีสามารถนำไปปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1

Independent Study Title Knowledge and Understanding of Audit Firm Owners in Chiang Mai Province Towards Quality Control for Audit Providers

Author Miss Thitichaya Nava

Degree Master of Accounting

Independent Study Advisory Committee

Dr. Naruanard Sarapaivanich Advisor

Associate Professor Suvanna Laohavisudhi Co-advisor

Abstract

247665

The purposes of this study was to study knowledge and understanding of audit firm owners in Chiang Mai province towards quality control for audit providers. The data was collected by using questionnaires from 31 audit firm owners in Chiang Mai province. The collected data were analyzed and presented by descriptive statistics which are frequency and percentage. The level of knowledge and understanding was measured by scoring and interpretation criteria. In addition, this study aggregates the information from relevant textbooks, journals, publications, documents, reports and research. The results of this study were as follows:

Most respondents were the proprietor educated at a master degree, between 31 and 40 years of age, and operated business more than 15 years as an ordinary partnership/body of persons for provide in the auditing of financial statement. Most of audit firms have more than 100 clients, a certified public accountant and more than 6 assistant of certified public accountant. Most of the respondents know that the international standard on quality control 1 will be effective on 1 January 2014 and know related to such standard from Federation of Accounting Professions Under the Royal Patronage of His Majesty the King.

Most audit firm owners are not knowledgeable and/or do not understand enough about the five elements of a system of quality control under the international standard on quality control 1, with the lowest knowledge and understanding level in monitoring and relevant ethical requirements. The following is low knowledge and understanding level related to acceptance and continuance of client relationships and specific engagements, and have medium knowledge and understanding level related to leadership responsibilities for quality of within the firm and engagement performance.

In summation, the related institution should improve knowledge and understanding related to the international standard on quality control 1 to the audit firm owners by focusing on elements related to monitoring and relevant ethical requirements which are lowest level. It should also have guidelines to the audit firm to perform according to practice in the international standard on quality control 1.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎี	5
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา	
ขอบเขตการศึกษา	13
วิธีการศึกษา	14
สถานที่ใช้ในการดำเนินงานศึกษาและรวบรวมข้อมูล	15
ระยะเวลาในการดำเนินการ	15
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามสำนักงานสอบบัญชีและสำนักงานบัญชี	16
ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ	23
ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	68
อภิปรายผล	75
ข้อค้นพบ	76
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	81
ประวัติผู้เขียน	88

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม	16
2	แสดงจำนวนและร้อยละวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม	17
3	แสดงจำนวนและร้อยละอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม	17
4	แสดงจำนวนและร้อยละรูปแบบการประกอบการ	18
5	แสดงจำนวนและร้อยละระยะเวลาที่ให้บริการ	18
6	แสดงจำนวนและร้อยละงานบริการที่ให้แก่ลูกค้า	19
7	แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนลูกค้าที่ให้บริการ	19
8	แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตของสำนักงาน	20
9	แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนผู้ช่วยผู้สอบบัญชีของสำนักงาน	20
10	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวันบังคับใช้มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง	21
11	แสดงจำนวนและร้อยละแหล่งข้อมูลที่ทำให้ทราบเกี่ยวกับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง	22
12	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อคุณภาพภายในสำนักงาน	23
13	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง	24
14	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ	26
15	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคล	28
16	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน	30
17	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามผล	35
18	แสดงผลรวมจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ	37

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้นำ ต่อคุณภาพภายในสำนักงานจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	38
20	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดด้าน จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องจำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	39
21	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตอบรับงานและการ คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะจำแนกตามวุฒิ การศึกษาสูงสุด	40
22	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลจำแนก ตามวุฒิการศึกษาสูงสุด	42
23	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจำแนกตาม วุฒิการศึกษาสูงสุด	43
24	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามผลจำแนกตาม วุฒิการศึกษาสูงสุด	46
25	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้นำ ต่อคุณภาพภายในสำนักงานจำแนกตามรูปแบบการประกอบการ	47
26	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดด้าน จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องจำแนกตามรูปแบบการประกอบการ	48
27	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตอบรับงานและการ คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะจำแนกตาม รูปแบบการประกอบการ	50
28	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลจำแนก ตามรูปแบบการประกอบการ	51
29	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจำแนกตาม รูปแบบการประกอบการ	53
30	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามผลจำแนกตาม รูปแบบการประกอบการ	56
31	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้นำ ต่อคุณภาพภายในสำนักงานจำแนกตามระยะเวลาที่ให้บริการ	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
32	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อกำหนดด้าน จรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องจําแนกตามระยะเวลาที่ให้บริการ	59
33	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตอบรับงานและการ คงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะจําแนกตาม ระยะเวลาที่ให้บริการ	60
34	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลจําแนก ตามระยะเวลาที่ให้บริการ	61
35	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจําแนกตาม ระยะเวลาที่ให้บริการ	63
36	แสดงจำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามผลจําแนกตาม ระยะเวลาที่ให้บริการ	65